

Мирослав Б. Марић

ТРИДЕСЕТ ХИЉАДА СУТОНА

децембар, 2018.

*деци Винограда
за колосалне снове*

Мирослав Б. Марић

ТРИДЕСЕТ ХИЉАДА СУТОНА

децембар, 2018.

*Ђаво је постао сањар
Бој је постао реалиста*

1

ОДЛАЗАК

*Славијо јужна
Ружна и шужна
Помало кужна
Сувише дужна
Некоме нужна
Славијо јужна*

Певушио је тихо, више у себи и за себе, док је воз, напуштајући Београд, кроз магловито јутро реско звонио, прелазећи преко моста, некако уморно и тешко.

Бучно је бежао од мутне и не више тако моћне и широке реке, секао равни и дебели сремски песак јурећи даље у нове северне магле, да би се уз писак, већ уморан, касније провлачио кроз снег далеке саксонске равнице, кроз туђину и хладну неизвесност.

*О Славијо,
Зашто си тешка
Чија си трешка
Славијице
Какво ће ти
Једној дана
Бићи лице*

Певушио је и сећао се: Саша је ту исту песму певао, они су је и сковали пре него што је Саша отишао за Америку.

Био је то почетак нечег потпуно новог, бурног, бунтовног, у пратњи заносне гардеробе и дизајна младости.

Младост и почетак су необично успешан тандем. Или могу бити.

Остало долази по себи.

Да ли им је требало рећи: „Престаните да певате и понашајте се...“ Како? Одрасло? Озбиљно? Или: „Слушајте... Тамо где одлазите чекају вас аждаје, демони и капиталистичке але, стрвине и пијавице да вам попију вашу младу и свежу крв“. Али, познавали су они добро текстове Карла, Фридриха и Владимира.

Не, ништа им није требало рећи као најаву опасности, буре и невремена. Све се већ знало.

Поред оне чувене кнедле у грлу биће ту сигурно и многих других симптома. Што се тиче самог одласка, дух времена је био такав. Руку на срце, било је тако модерно и интересантно правити планове како обићи свет, набацити ласо, омчу, на амерички континент, баш би лепо села на Флориду, на оно испупчење, односно рт што као к... или уд штрчи у море (ако је по географији, Амери имају мали). Или, још романтичније, отићи ниже, у Аргентину, Патагонију или Сахару, тамо где је онај чувени пилот први пут видео малог принца, или било где, до крова света, Тибета или срца далеких Кордиљера, који су крили многе легенде и чували тајну невиђеног. Можда у духовни Елдорадо који су људи већ давно престали да траже и почели да га исмејавају?

Заиста, да ли је неко некад тражио духовни Елдорадо?

Одлазак је, ипак, био без смешка.

Озбиљног лица, озбиљних намера.

Одлазак је био планиран и жељен, готово нужан, али неизвестан. Са узбудљивим циљем и маштовитим завршетком или *hepiendom* (какве ли само речи?), улепшаним свим расположивим атрибутима једног сањара који је био на путу да научи стрпљиву тромост и безбрижну лежерност превејаних путника, можда и ону лењу, али тако шармантну, равнодушност авантуриста.

Отићи, била је помало мода оних сочних, давних, младих, шашавих и благо сексуалних седамдесетих година прошлог века. Мода која још траје. У тадашњој држави су другови (комунисти) као победници плен и благо већ давно поделили међу собом (што баш и није било другарски), за нове није било места.

Запад је мамио својим промуклим, моторним, лакираним гласом, својом кабриолетском фигуром, дугом косом и риком јелена који су се већ добро орогатили и обогатили. Вирус одласка се ширио.

Откад је Сунце поделило свет, а дуго је времена од тада, неки одлазе да праве велике кругове или елипсе; други остају на плочи, у свом квадрату, трапезу или углу. Са Запада су долазиле моћне приче и покретне конзерве, шарене лаже, бајке, музика, костими, блуз, слуз, виски и све остало. Север и Југ нису постојали, Север је припадао северу, Југ туризму. Исток је ћутао као и увек. Исток, велики извозник филоса, силос великих идеја!

„Дакле, Исток или Запад, где ти је по вољи?“, смешкајући се, питао је Саша. „Или ћемо круна-писмо, да окренемо *кинџу*? Остајеш или идеш? Привилегија не-

обичних“, додао је. „Круна је Запад, тамо је отишао и наш краљ“.

„Где почиње, где се завршава Запад“, упитао је Морис.

„Не знам, вероватно негде у нама почиње и завршава се, мислим“, одговорио је Саша. „Онај спољашњи додирљиви прстен је дуго био ту негде око Шида или Беча, сад се све померило као тектонске плоче. У *Метифори* Запад почиње на истоку, на леђима бика на коме је Европа неуспешно бегала од Зевса“.

Онда су окренули *киншу*.

Кинша се откотрљала и пала у шахт. Отворила се дивна трећа могућност.

„Ово је као на вашару“, ваљао се Морис од смеха.

„Не, сад само подземље зна истину. То је, наравно, Запад. Запад је подземље, канализација и цивилизација, сасвим сам сигуран“, пресекао је Саша.

„Са симболиком или не?“, упитао је.

„Симболика остаје овде. У Америци нема симболике. За Хенрија Форда, америчку машину и остале, живот није симболичан, него практичан и значи покретну траку, веома дугу, готово бескрајну, траку за производњу. Тамо где ми намеравамо да одемо, нема симболике, постоје само стварност и долар. И рад без предаха. Али, некад је важније знати шта нећеш и не желиш него шта хоћеш“.

„Када одлазиш?“, питао је Морис.

„Ускоро. Тачније речено сутра“.

„Како се осећаш? Спреман си?“

„Не знам. Узбуђен сам. Све је постало велико, ми мали. Чудан осећај... Као једна од оних ствари које

сада осећаш, а разумећеш их и схватити много година касније. Као кад портрет напусти слику и једноставно изађе из рама. Можеш ли да замислиш то? Портрет презре оквире слике и оде. Као кад мењаш планету, али кичма ти остаје у колевци. Наше бацање *кинџе* било је тек јефтина представа. Тамо где идемо живот је бојно поље. *Кинџа* је шоу, молим те заборави то. Лако је било палцем звизнути *кинџу* у ваздух, сачекати да падне и да се тако угаси тај мали чин гравитације, који је у себи носио снове, а завршен је доношењем одлуке“.

Кратко је застао, па наставио, са посебном бојом гласа.

„Пре него нам стварно овлаже очи и образи, дланови су већ влажни, пре него изговоримо оне последње фразе *Срећан ти њуш*, *Збојом*, *Све најбоље*, да те питам: Знаш ли шта путеве и друмове чини незаборавним?“

„Одлазак“, одговорио је Морис.

„Да, али одлазак је радња, он диже прашину коју гутамо и пљујемо, јер нас гуши, она чини путеве и стазе незаборавним, готово вечним. Та прашина препуна честица сећања које у њој лебде није само на друму, већ и у нама, у међућелијском ткиву. Прашина сећања. Од њених молекула пуцају главе, када се споје у сећању, од њих настаје слатка торта незаборава и малина, црвених и сочних, које се на језику растопе, од којих је заносно у грлу. Од њих се праве филмови, настају романи, али и пропратне јаме и кратери душе. Одлазак дели причу живота на пре и после, попут хроничара или историчара који поделе живот на *пре* и *после раша*, слично оболелима који поделе живот на пре и после болести. То значи променити земљу, променити све, средину и ћошкове, племе, државу, језик свој вавилонски, дору-

чак. Одједном, наћи неке нове људе. Може ли се све то, изненада, а да не умре нешто у нама? И како са новим лудацима даље живети, дуго, становати, можда умрети тамо? Ла Рошфуко је имао право: *Сваки одлазак је њо-мало умирање*. Добити нови прстен у костима и на породичном стаблу, да ли је то радост за коштану срж, за нову генетику, другу генерацију? Да ли је та нова боја и лакоћа кретања у нашем ходу, на самом крају нови и финији прах да олакшамо посао домаћим црвима и локалним ветровима? Јер, ти знаш моје мишљење, отрови овог *изма* су одвратна нова чизма и за њом следи катаклизма. Одлазак је наш приватни, некад мали, некад велики рат“.

Било је то последње што је рекао наш вођа и капетан Сашењка, ретко зван Заратустра, много чешће Че Гевара – филозоф и идеолог наших младих дана.

Онај кога смо обожавали први је напуштао пећину.